

JustitiedepartementetBrottsförebyggande rådet
Box 1386
111 93 Stockholm

Uppdrag att ta fram kunskap om den judiska minoritetens utsatthet för antisemitism

Regeringens beslut

Regeringen ger Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att ta fram kunskap om den judiska minoritetens utsatthet för antisemitism i Sverige.

Brå ska beskriva de hatbrottsmarkerade polisanmälningar med antisemitiska motiv som registrerats mellan oktober och december 2023 samt jämföra dessa med motsvarande period 2022.

Brå ska även studera samtida erfarenheter av antisemitiska hatbrott samt otrygghet och rädsla för sådana brott, som de framträder i judiska församlingar och organisationer. I det ingår att belysa konsekvenserna av utsattheten och otryggheten. Brå ska även belysa om och i sådana fall hur representanter från de judiska församlingarna och organisationerna upplever att utsattheten och otryggheten har förändrats efter Hamas terroristattack mot Israel i oktober 2023.

Uppdraget ska delredovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) med kopia till Forum för levande historia senast den 2 maj 2024.

Delredovisningen avser beskrivningen av hatbrottsmarkerade anmälningar med antisemitiska motiv. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) med kopia till Forum för levande historia senast den 5 juni 2025.

Bakgrund

Alla människor har rätt att skyddas från hot, hat och våld. Antisemitismen och dess månghundraåriga historia i Europa är ett hot mot både den judiska

minoriteten och demokratin. Begreppet antisemitism täcker in ideologier, uppfattningar, värderingar och myter som ger uttryck för fientlighet mot judar samt negativa attityder mot den judiska minoriteten.

Regeringen har varit tydlig med att arbetet mot antisemitism ska prioriteras. I januari 2023 presenterade regeringen arbetsgruppen Samling för judiskt liv, som samverkar och för dialog om förebyggande åtgärder och insatser som stärker förutsättningarna för judiskt liv och som förebygger och motverkar antisemitism i Sverige. En viktig del i arbetet mot antisemitism är att öka kunskapen om dess förekomst och uttryck. Regeringen genomför ett åtgärdsprogram mot antisemitism, som är en del av den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Regeringen gav nyligen Skolverket i uppdrag att genomföra en nationell studie om antisemitism i syfte att undersöka barns, elevers och personals upplevelser av nutida antisemitiska uttryck, incidenter och attityder i skolväsendet. Regeringen har också gett Forum för levande historia i uppdrag att genomföra en studie av antisemitiska attityder och föreställningar i den svenska befolkningen.

I Brås arbete med hatbrottsstatistik definieras hatbrott med antisemitiska motiv som brott motiverade av fördomar eller föreställningar om judar eller judendom. Brå publicerar vartannat år hatbrottsstatistik, som utgörs av polisanmälda brott där Brå har identifierat ett hatbrottsmotiv. Statistiken omfattar bland annat antisemitiska hatbrott. Den senaste rapporten publicerades hösten 2023, avseende anmälningar från 2022. Brå har även genomfört en fördjupningsstudie om antisemitiska hatbrott, som publicerades 2019. Studien visade bland annat att antisemitism är ett fenomen som förekommer i olika typer av miljöer och sammanhang, vilket medför att det är få platser där personer med judisk bakgrund kan röra sig utan att behöva känna rädsla eller oro för att bli utsatta.

Skälen för regeringens beslut

Det fria svenska samhället värnar om rätten till religionsfrihet och skydd av minoriteters rättigheter, vilket för judar innefattar att inte bara skyddas från hot, hat och våld utan också rätten att öppet uttrycka sin identitet och leva ett judiskt liv i Sverige. Antisemitismen tenderar att påverkas av politiska händelser i omvärlden, särskilt kopplade till Israel och Palestina. I samband med kriget mellan Israel och Hamas som inleddes av Hamas terroristattack mot Israel den 7 oktober 2023 har judiska organisationer och

media vittnat om en ökad utsatthet för antisemitism. Utifrån denna bakgrund finns det ett förnyat behov av att undersöka judars utsatthet för antisemitiska hatbrott.

Studierna som uppdraget avser kan förväntas leda till mer kunskap om de antisemitiska hatbrottens karaktär, hur sådana brott tar sig i uttryck i Sverige i dag samt hur utsattheten för antisemitiska hatbrott har påverkats av kriget mellan Israel och Hamas. Detta kan bidra till en bättre förståelse för vilka insatser och åtgärder som kan behöva vidtas för att garantera den judiska minoritetens rätt till att öppet uttrycka sin identitet och leva öppet och fritt som jude i Sverige i dag.

På regeringens vägnar

Gunnar Strömmer

Emma Tengwall

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Utrikesdepartementet/MENA

Socialdepartementet/HC

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/UH, S

Kulturdepartementet/SNA

Arbetsmarknadsdepartementet/MRD

Forum för levande historia

Polismyndigheten

Skolverket